

נובמבר 2022

TASC Insights

ממשבר אנרגטי להזדמנות כחול-לבן

הזדמנויות לתעשייה הישראלית בעקבות משבר האנרגיה באירופה

מלחמת רוסיה-אוקראינה, ובצדה האמברגו הרוסי על ייצוא גז טבעי לאירופה – יצרו משבר אנרגיה חסר תקדים, המשפיע דרמטית על מגוון ענפי תעשייה יצרנית ביבשת

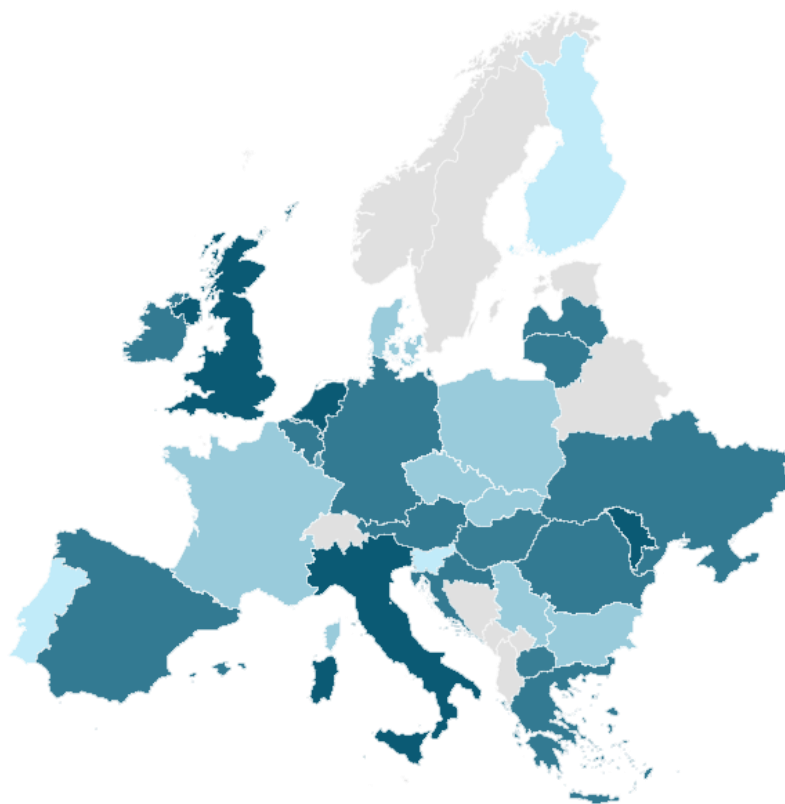
במרוצת השנה האחרונה אנו עדים למשבר חסר תקדים במשק האנרגיה האירופי, בצל מלחמת רוסיה-אוקראינה.

על אף המאמץ האירופי לעבור לייצור חשמל באמצעות אנרגיות מתחדשות ו/או ירוקות, היבשת עודנה תלויה באופן משמעותי בגז טבעי, כאשר חלק ניכר מצרכי החימום, ייצור החשמל ועיקר הייצור התעשייתי נסמך עליו בשיעורים גבוהים ביותר.

עד לאחרונה, רוסיה שימשה כספקית הגז הטבעי המובילה והחשובה באירופה (אחראית לכ-40% מאספקת הגז הטבעי ליבשת). נכון לשנת 2022, הפחיתה רוסיה כמעט לחלוטין את הזרמת הגז הטבעי ליבשת אירופה – ויצרה מחסור אנרגטי דרמטי

הסתמכות על גז טבעי באירופה

שיעור הסתמכות על גז טבעי כמקור אנרגיה, מדינות אירופה שנת 2022 (Total Energy Supply, TJ)

10% ומטה

10-20%

20-40%

40% ומעלה

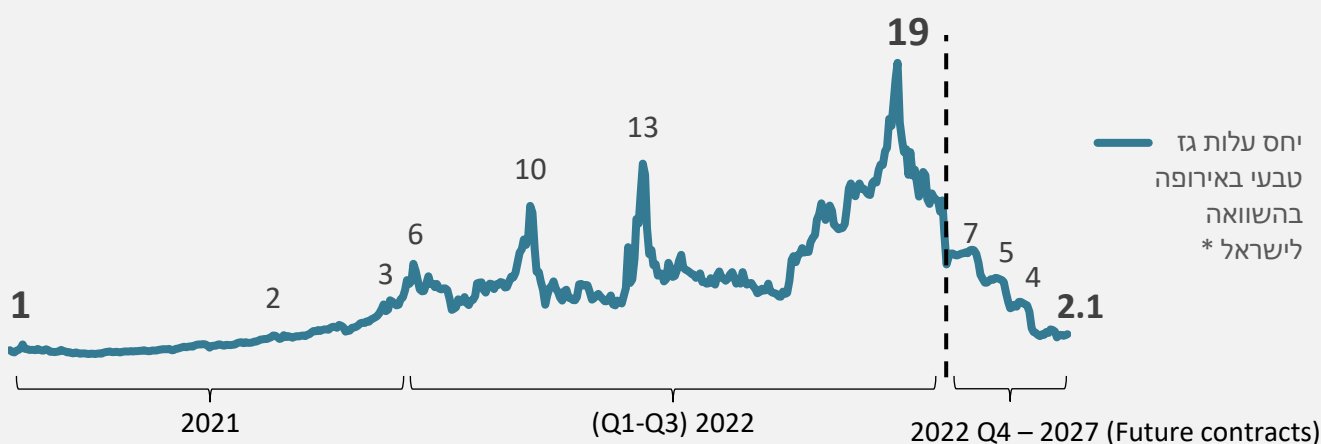

מחירי הגז הטבעי באירופה מזנקים, ומגלמים התייקרות של מאות אחוזים בהשוואה למחירים ערב המלחמה

מחירי הגז הטבעי (במונחי דולר ליחידת חום – \$/mmbtu) ביבשת זינקו מסביבת ה-5\$ ליחידת חום ב-2021, ועד לשיא של 96\$ במהלך 2022, וצפויים לשמור על רמות גבוהות יחסית בעתיד הנראה לעין.

עליית המחירים באירופה **בולטת ביתר שאת על רקע היציבות היחסית בישראל**: עד ראשית 2022 מחירי הגז הטבעי בישראל היו דומים (ואף גבוהים במעט) למול ממוצע מחירי הגז באירופה, אך בשנה האחרונה נפתח פער מחירים דרמטי – מחירי הגז באירופה האמירו עד למכפיל של 19 לעומת מחיר הגז בישראל, כאשר **פער מחירים משמעותי (מכפיל 2-7) צפוי לעמוד בעינו עד שנת 2027 לפחות**.

יחס עלות גז טבעי: השוואה בין ישראל לאירופה, (2021-2027)*

מבט קדימה – האם פערי המחירים צפויים להישמר בשנים הקרובות?

המחיר הגבוה באירופה יישמר בטווח הזמן הקצר/בינוני: החוזים העתידיים לחוזי הגז אמנם מציגים מגמת התמתנות בשנים הקרובות, אך צופים שמירה על פער ניכר עד לשנת 2027; לאחר מכן, בהתאם לסנטימנט הקיים באירופה, ההסתמכות האירופית על גז רוסי צפויה לקטון משמעותית

התערבות ממשלתית תשפיע, אך באופן שולי: ממשלות אירופה יוזמות מספר תוכניות סבסוד ותמיכה, בדגש על המגזר התעשייתי; עם זאת, השפעת אלו על מכפיל מחירי הגז בישראל שולית – המשותף למרבית הסובסידיות הוא שאינן צמודות למחירי האנרגיה ובהתאם כמעט ולא משפיעות עליהם

מחיר הגז בישראל לא צפוי לעלות משמעותית: בעיקר עקב מגבלה רגולטורית קיימת על ייצוא (-40% 50% מיכולת ההפקה, בהתאם למאגר), ומספר סיבות נוספות: יכולת ההפקה המקומית עד שנת 2028 כבר "סגורה" בחוזים ארוכי טווח; השוק המקומי תחרותי (מספר ספקים) – כל אלו גוזרים כי סביר שמחיר הגז בישראל ישמור על יציבות בטווח הזמן הבינוני

*מחירי חוזים עתידיים לגז טבעי Dutch TTF Natural Gas (\$/MMBtu), בהתאם לנתוני 08.11.22; מחיר בישראל – מ.מ.מ – 5.14 דולר ל-mmbtu
**חוזים מקומיים מפורסמים (ניתוח TASC), מגבלת ייצוא בהתאם למתווה הגז ועדכוני

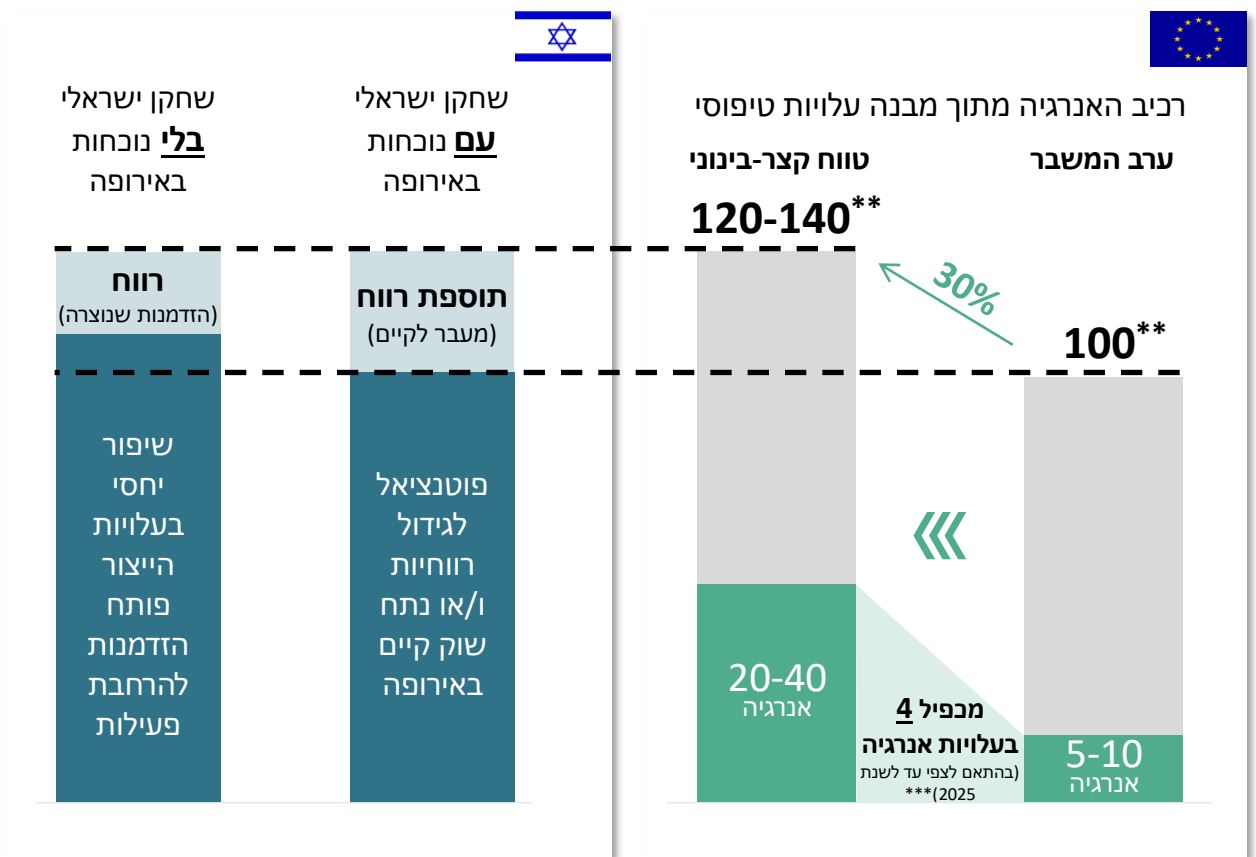
התייקרות מחירי האנרגיה מעלה את עלויות הייצור של יצרני תעשייה באירופה, ובהתאם מאפשרת הגדלת מרווחים / מייצרת הזדמנות להתרחבות בינ"ל, עבור יצרנים ישראליים

יצרני התעשייה הישראלית בענפים מוטי ייצוא (דוגמא: הזרקת פלסטיק) חשופים כבר כעת באופן משמעותי לשינוי המגמה. עליית מחירי מטרה בשוקי היעד באירופה (עקב העלייה המשמעותית בעלויות הייצור בקרב היצרנים המקומיים), לצד יתרון יחסי בעלויות אנרגיה בישראל – מובילים לעלייה במרווחים. ביצועים משופרים אלה לאורך זמן צפויים לאפשר מרחב תמרון כלכלי גדול יותר והזדמנות לביצוע מהלכי השקעה/התרחבות.

אילוסטראטיבי

צפי לעליית מחירים בשוקי יעד רלוונטיים באירופה כתוצאה מעלייה בעלויות הייצור

(ניתוח TASC: רכיב האנרגיה והשפעתו על מבנה עלויות טיפוסים של יצרן תעשייה באירופה, בענף עתיר אנרגיה)*

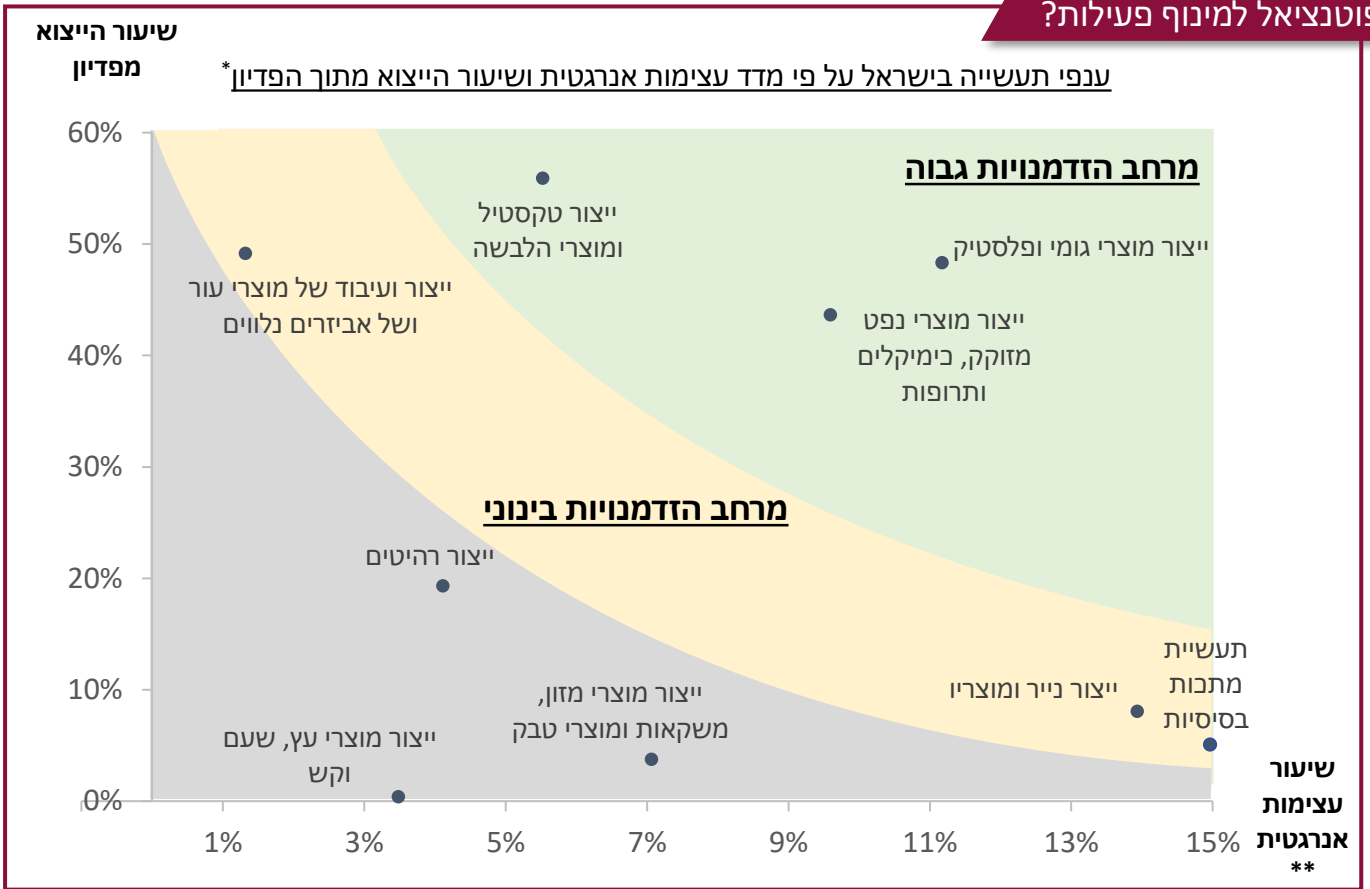
בטווח הזמן הבינוני אנו מעריכים התייצבות של שוקי היעד הרלוונטיים באירופה והפנמת רמת מחירים חדשה, אשר תשקף את השינוי למבנה העלויות בקרב שרשרת האספקה, בדגש על מחירי האנרגיה (בטווח הזמן המיידי – קיטון בהיקף הפעילות ואף הקפאת פעילות בקרב חלק מהיצרנים); שינוי זה טומן בחובו הזדמנות הן עבור יצרנים ישראליים הפעילים באירופה, הצפויים לגידול ברווחיות, והן עבור יצרנים הבוחנים הזדמנויות חדירה ליבשת אירופה

*מבוסס מבנה עלויות טיפוסים של יצרן תעשייה אירופאי **הערכה כי בטווח הזמן הבינוני תתבסס הפנמה של רמת מחירים חדשה בשוק, אשר תשקף את השינוי למבנה עלויות היצרנים ***בהתאם לחוזים עתידיים Dutch TTF Natural Gas (\$/mmbtu)

פער מחירי האנרגיה בין ישראל לאירופה מייצר "חלון הזדמנויות" ליצרנים ישראלים, אשר משתנה לפי סוג התעשייה – בהתאם לשינויים במאפייני הפעילות בין ענפים

**עצימות אנרגטית לפי ענף:
פוטנציאל למינוף פעילות?**

הזדמנות עסקית? – פירוט הזדמנויות למינוף פעילות עבור חברות תעשייה ישראלית

רשימה חלקית

- 1 השקעות בשיפור והרחבת כושר הייצור בישראל – זיהוי מוצרים ו/או רכיבים בתהליך הייצור, עבורם קיימת תחרותיות גוברת לייצור בישראל למול שווקי היעד באירופה (יצרנים בחשיפה גבוהה לשווקי היעד)
- 2 חדירה והעמקת אחיזה בשווקי היעד באירופה (Go-to-Market) – הזדמנויות לחדירה לשווקים/סגמנטים חדשים, ע"ב יכולות שיווק ופיתוח עסקי (יצרנים המעוניינים להגביר חשיפה לשווקים חדשים)
- 3 התרחבות אנ-אורגנית והרחבת פעילות על בסיס רכישות – זיהוי הזדמנויות למהלכי M&A בתחומי הפעילות, בקרב חברות מטרה רלוונטיות באירופה; חברות עם בסיס לקוחות אטרקטיבי בעלות תלות בייצור מקומי
- 4 טרנספורמציה ומעבר לייצור מתקדם – גיבוש תכנית למעבר לייצור מתקדם וניצול מיטבי של "מאזן עלויות הייצור החדש" בישראל למול תחרות בינלאומית (יצרנים בתחומים עתירי כ"א ורמת אוטומציה נמוכה)

*היקף העצימות האנרגטית ושיעור הייצוא מבוססים על נתוני הלמ"ס ומשרד האנרגיה (2017) **למ"ס: עלות האנרגיה הכוללת לענף חלקי ערך מוסף גולמי

חלון ההזדמנויות לתעשייה הישראלית טומן בחובו השלכות גם עבור מקבלי החלטות הרלוונטיים – משרדי ממשלה, רגולטורים ומגבשי מדיניות

על רקע הצפי לחילופי גברי בתקופה הקרובה וכניסת בעלי תפקיד חדשים למגוון צמתי השפעה רלוונטיים, אנו ממליצים למנהלים ומקבלי החלטות החדשים לבחון גיבוש ועדכון מדיניות מאפשרת ומתמצת עבור התעשייה הישראלית – בעלת פוטנציאל להגברת הייצוא, הגדלת הכנסות המדינה (ממיסים), חיזוק ויצירת מוקדי תעסוקה בדגש על הפריפריה הכלכלית-חברתית בישראל, "חיסון" מגזר התעשייה הישראלי מפני משברים עתידיי, התאמתו לשינויים בסביבה הגלובלית ועוד

המלצות למקבלי החלטות

ייצוא גז או ייצוא תעשייתי?

על רקע היווצרות יתרון יחסי אסטרטגי לתעשייה הישראלית למול מחירי האנרגיה באירופה, מומלץ לבחון מחדש את המדיניות ביחס למשק הגז הטבעי בישראל: כיצד להבטיח, מחד, פיתוח בר-קיימא של מאגרי הגז וחיזוק מעמדה הגיאוגרפית של ישראל באמצעות הסכמים לייצוא גז טבעי – ומאידך, שימור רמות מחירים נמוכות של גז טבעי בישראל ואגב כך שימור ה"יתרון האסטרטגי" לענפי התעשייה מוטי הייצוא לאירופה

1

יתרון אנרגטי כמנוע טרנספורמציה טכנולוגי?

מומלץ להשתמש ביתרון היחסי בעלויות האנרגיה בתעשייה כמנוף עידוד ותמרוץ, לצד גיבוש והרחבת תכניות תמיכה וסובסידיה קיימות, עבור שחקני תעשייה בישראל למהלכי מעבר לייצור מתקדם (השקעות באוטומציה, טרנספורמציה דיגיטלית ועוד) שיאפשרו ניצול מיטבי של היתרון האנרגטי בענפים עתירי כ"א כיום

2

ה"תעשייה החדשה" בפתח?

מומלץ לבחון באילו תחומי צמיחה של התעשייה הישראלית (טכנולוגיה עילית, חדשנות ופוטנציאל למובילות עולמית) נדרשים מאמצי הקמה של תשתיות בדיקה וייצור לאומיות/קומונאליות, ובהתאם כיצד היתרון האנרגטי היחסי יכול לשמש כזרז להחלטה על הקמת תשתיות מתאימות בישראל, ומשיכת גורמים בינלאומיים בהתאם (בשר מתורבת, לוויינות זעירה ועוד)

3

TASC Consulting & Capital, מלווה את מובילי התעשייה בישראל, חברות המוצר החדשניות ביותר ומגוון משרדי ממשלה ומקבלי החלטות במגזר הציבורי, במגוון תהליכי חשיבה ויישום אסטרטגיים – תוכניות חדירה לשווקים חדשים (Go-to-Market), התכנות מוצרית (Product-Market Fit), הזדמנויות רכישה, ביצוע הערכות שווי ועוד

אפי רוטמן, שותף – מוביל את תחומי התעשייה והביטחון ב-TASC, בעל ניסיון של כ-10 שנים בתהליכי ייעוץ אסטרטגי וכלכלי, פיתוח מנועי צמיחה והתרחבות לשווקים חדשים (Go-to-market)
Effi.Rothmann@tasc-consulting.com

פליקס ברגמן, שותף - מוביל את תחום האנרגיה, התחבורה והלוגיסטיקה ב-TASC. בעל ניסיון של כ-10 שנים בתהליכי ייעוץ אסטרטגי וכלכלי למגוון חברות עסקיות וממשלתיות
Felix.Bregman@tasc-consulting.com

גיא ברליין, יועץ בכיר – יועץ בכיר בתחום התעשייה ב-TASC, בעל ניסיון רב בליווי חברות תעשייה בישראל במגוון תהליכים אסטרטגיים בדגש על אסטרטגיות צמיחה וחדירה לשווקים חדשים
Guy.berlyne@tasc-consulting.com

